

הנושא את האשה פרק שנים עשר כתובות קב.

עין משפט נר מצוה

א מ"ק יח: קדושין ט:
 ב ע"פ תוס' לעיל ג. ד"ה
 השתא ומתום' ללקמן קט.
 ד"ה משנן, א בבורות נא.
 ד [שם נא:], ה גיטין כה.
 ז"ב קט"ה: ו [דף נא:].
 ו ע"פ היטב סוגיא ד"ב
 קטג: ה [ע"פ בתום שם
 ד"ה והלכה], ט [נ"ל אי
 הוה בשעת מתן מעות ה"ל
 לפדושי כו. רש"ל, י [נ"ל
 וקשה לרי"י לפירוש
 הקונטרס הוביל ומוקי לה
 כו. רש"ל].

א) מ"ק יח: קדושין ט:
 ב) ע"פ תוס' לעיל ג. ד"ה
 השתא ומתום' ללקמן קט.
 ד"ה משנן, א בבורות נא.
 ד) [שם נא:], ה) גיטין כה.
 ז"ב קט"ה: ו) [דף נא:].
 ו) ע"פ היטב סוגיא ד"ב
 קטג: ה) [ע"פ בתום שם
 ד"ה והלכה], ט) [נ"ל אי
 הוה בשעת מתן מעות ה"ל
 לפדושי כו. רש"ל, י) [נ"ל
 וקשה לרי"י לפירוש
 הקונטרס הוביל ומוקי לה
 כו. רש"ל].

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה כמנאי ה"ה
 ע"פ ד"ה אליבא: א) שם
 ד"ה אליבא. וקשה לפי
 הקונטרס הוביל ומוקי לה
 הלחי:

מוסף רש"י

בשטר
 התנאים שציינה וממנו
 שפוסקים זה זה [קדושין
 ט:]. הן הן הדברים
 הנקנין באמירה. ג' ג'נא
 קנין. שהקדושין הן גמר
 הדבר. דבשהינה הנאה דקא
 מתחמי אהדי גמרי ומקמי
 (שם). כתב לכהן שאני
 חייב לך חמש סלעים.
 משום פדיון בן (בבורות
 א). גזירה שמה יאמר
 פודין בשטרות. אפילו
 אין טענין כלום, אי נמי
 בשטר שיש לו על חבירו
 (שם). ערב היוצא
 אחר חיתום שטרות.
 לאחר שחתם השטר כתב
 הערב כתב ידו וא"י ערב
 (גיטין כה). גובה. המלוה
 ממנו. מנכסים בני
 חורין. אבל לא למשעבד
 כיון לדיכא שטר בעדים לית
 ליה קלא וזהו ליה כמלה
 על פה (שם) כיון דלא
 חממי עדים על הערבות,
 והוא הדין לערב בלא שטר
 אחר מתן מעות (רשב"ם
 ב"ב קט"ה).

לא בשטרי פסיקתא. החתן והכלה פוסקין תנאים שציינהם שנים עשר חודשים עדות גמורה. וא"כ מנאי למימרא אילטרין כגון דליכא קנין אלא דברים ואשמעינן כדכר גידל דלא בעי קנין: לזכר לו כהן. שלא יתנונו לכהן אחר: אי הכי. דטעמא משום שיעבודא לאורייתא הוא והוה ליה כמעיל עדים וחומתא אמאי אין בנו פדוי: שמה יאמר פודין. את הכזור בשטרי חוב שיש לו על אחר ומסרו לכהן בפדיונו דאמי למימר מה לי האי שטרא ומה לי האי שטרא ואין מנן במסכת בכורות^א אין פודין לא צעדים ולא בשטרות ולא בקרקעות וילפינן לה התם מקראי כפרק יש כבור לנחלה: לאחר חיתום שטרות. תחת חתימת העדים כמוב פלוני ערב והוא מודה דזכר: גובה מנכסים בני חורין. המלוה מן הערב ולא מנכסים משועבדים כיון ללאחר חיתום השטר הוא הויא ליה כמלוה על פה: אליבא דבן ננס פליגי עמא לא פליגי. כלומר זהא שפיר קאמרת דר' יוחנן כרבי ישמעאל ולא כבן ננס דמוהן רבי יוחנן דלכך ננס פטור דהשתא ומה ערב דשיעבודא לאורייתא הוא דכתיב^ב ארכי אערבנו (בראשית מג) כי ליכא עדים פטור כ"ש כה"ג: כ

לא בשטרי פסיקתא וכדרב גידל^א דאמר רב גידל אמר רב כמה אתה נותן לבנך כך וכך וכמה אתה נותן לבתך כך וכך^ב עמרו וקידשו יקנו הן הן הדברים הנקנין באמירה תא שמע^ג כתב לכהן שאני חייב לך חמש סלעים חייב ליתן לו חמש סלעים ובנו אינו פדוי שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא אי הכי אמאי כתב כדי לזכר לו כהן אי הכי בנו אמאי אינו פדוי כדעולא דאמר עולא דבר תורה פדוי לכשתין ומ"ט אמרו בנו אינו פדוי גזירה שמה יאמר פודין בשטרות אמר רבא כתנאי^ד ערב היוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין מעשה בא לפני רבי ישמעאל ואמר גובה מנכסים בני חורין אמר לו בן ננס אינו גובה לא מנכסים בני חורין ולא מנכסים משועבדים אמר לו למה אמר לו הרי שהיה חונק את חבירו בשוק ומצאו חבירו ואמר לו הנח לו ואני אתן לך פטור שלא על אמונתו הלווה לימא רבי יוחנן דאמר כ

דמילתא לפדיון בנו הוא דקאמר ולעולם אית ליה דר' יוחנן. מ"ר: בתנאי ערב היוצא אחר חיתום שטרות. ולא חסם עלמנו היטב אלא ואני ערב צעלמא כעין שלמעלה והשתא משמע הכא דערב היוצא אחר חיתום מיחייב משום דחשיב כמודה שנעשה ערב בשעת מתן מעות וקשה לרבי דלא משמע הכי בסוף פ"ב דגיטין (דף כה. וס) דאמרין התם בעי רמי בר חמא היו מוחקין צעלמא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתחת ידו כו' מהו מי אמרין אקנוי אקניא ניהליה או דלמא כו' ובעי למיפשט רבא מערב היוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין אלמא דחייב משום דשיעבד נפשיה כשחתם עלמנו בשטר ומשום הכי פשיט שפיר דהא האי שטרא כשחתם בו הערב לאחר זמן כבר היה מסור למלוה והיחך נכסי הערב משועבדין לו וזהו צעין ספר מקנה אי לאו דאקנייה גיהליה מלוה וחתם והדר מסר ניהליה איכ"ל לא נפשיה הודאה מיחייב איכ"ל לא נפשיה קויו לערב ואומר רבי דלעולם מחמת הודאה מיחייב והכי פשט רבא דאי אמרת בשלמא צעלמא קני כה"ג משום הכי מיחשב הודאה דלמילתא דשטר וחשיבא הודאה אלא אי אמרת צעלמא לא מיחייב כה"ג אס כן הכא נמי לא אלימא מילתא דהאי שטרא ולא חשיב הודאה. מ"ר (ה): אריבא דבן ננס כ"ע א פליגי. פירוש רבי יוחנן לא מנאי סבר כבן ננס ומימה לרי"י דהואיל וכן ננס פליגי אדרבי יוחנן דלא חשיב ליה הודאה מנא ליה לרבי יוחנן דרבי ישמעאל סבירא ליה כותיה דהא בשלהי פ"ב (דף קטו.) א) אמר רבי יוחנן גופיה חלוק היה רבי ישמעאל אף בחנוק ודלמא דוקא בחנוק הוא דפליגי דרבי ישמעאל סבר משעבד נפשיה וכן ננס סבר דחנוק לא משעבד נפשיה אבל צדוהא ל"פ כלל דמודה רבי ישמעאל דאינה הודאה ונראה לי דיש לדקדק מדקתני רישא ערב היוצא אחר חיתום שטרות ואי לא פליגי רבי ישמעאל צדוהא לא הוה ליה למיתני הכי אלא הוה ליה למימר דערב שלא בשעת מתן מעות משעבד נפשיה אלא הא קמשמע לן דאפיה תמני לומר דלא מיחייב משום דלא משעבד נפשיה והואיל וכלל דלא משעבד נפשיה מכלל משום מחמת הודאה מיחייב וכי מימא ומנן דבחנוק פליגי דלמא זהא דוקא פליגי יש לדקדק מדקאמר רבי ישמעאל למה והשיב לו הרי שהיה חונק ואם תמני לומר דמודה רבי ישמעאל בחנוק דלא מיחייב א"כ היכי קאמר ליה למה לא יחייב משום דהודאה ומה השיבו הרי שהיה חונק אין הנדון דומה לראיה אלא ודאי בחנוק נמי פליגי והכי קאמר לו למה לא יחייב משום דמעכשיו הוא דמשעבד נפשיה ושוב שמעתי מר' כדברי ר"ת מפרש כולה סוגיא בלא הודאה שלא היה חייב לו כלום מתחלה והא דקאמר חייב חיי לך מנה בשטר היינו בשטר גמור שחתמו היטב שרובה להשתעבד ולהתחייב לו מנה בשטר זה וזהא פליגי רבי יוחנן סבר אלימא מילתא דשטרא לאקנוי ציה בשטר זה כמו שהודה בפני עדים ואין הדמיון טוב אלא אידי דנקט לעיל דאמר להו אתם עדי נקט נמי הכא כמ"ד להו אתם עדי דמי ואין לתמוה היכי משתעבד בשטר זה הא אין מטלטלין נקנין בשטר דיש לומר דהואיל וטרח למכתב שטרא גמור ומשעבד נפשיה שפיר אפילו צדוהא צעלמא יש דברים שנקנים כדקאמר בעמון ועוד דשמעינן ליה לרבי יוחנן צדוהא (ז"מ דף מט.) הנותן מתנה מועטת לחבירו קנה אע"פ שלא הגיע לידו דגמרי ומקני הכא נמי מתוך שטרח ליתנם בשטר כה"ג גמרי ומקנה ומסיק כתנאי ערב היוצא אחר חיתום שטרות וחתם עלמנו היטב אי פלוני בן פלוני ערב ומעכשיו הוא משעבד ועכשיו אמיא שפיר היא דגיטין (דף כה. וס) אבל לפי הקונטרס דמטעם הודאה לא כתב בו אלא ואני ערב ומסר לו השטר בפני עדים ופליגי בן ננס ורבי ישמעאל אי הויא הודאה אי לאו ואם תאמר אמאי לא הוי שיעבוד צוה השטר כעדי מסירה י"ל דלא חשיב האי שטר לשמעבדי ציה כיון שאין כתוב בו שם הערב אלא כתבין שפין מוכיח מכתביתו שהוא מסרו לא מנאי לאישמעבדי ציה וא"כ אמאי נקט אחר חיתום שטרות ה"ה קודם חיתום דהווי מילתא דהווי י"ל דלהכי נקט אחר חיתום דקודם חיתום אין רגילות לכתוב לשון גרוע אבל לאחר חיתום רגילות הוא לכתוב לשון גרוע בשטר משום שהלוואה כבר נעשת ולפי ר"ת דמיירי בשטר גמור ליכא למימר דהא דנקט לאחר חיתום משום דקודם חיתום גבי ל"ע אפי' שלא בשעת מתן מעות דהא בן ננס כריש לקיש ולדידיה לא מנאי לאישמעבדי בשטרא אלא להכי נקט לאחר חיתום דלא מוכחא מילתא דלאחר חיתום אלא קודם חיתום מוכח מילתא דקודם מתן מעות הוא וזהא מודה בן ננס דמשעבד אבל לאחר חיתום פליגי דמוכחא מילתא דלאחר חיתום דהא דאי קודם מתן מעות הוה להו לאקדומי לחיתום אלא לא יכלו להקדימו וכ"ת משום הא ליכא הוכחה דלהכי לא הקדימו לחיתום דלא ליגבי ממשעבדי שהרי י' אי הוה קודם מתן מעות הוה ליה לפרושי אי נמי למיכתב הערבות בלא וא"ו לא קיימי העדים עליה אלא מלתא דבפני נפשה הוה דמסיק צ"ב בסופו (דף קטו.) א) וקשה לפי ר"ת הוה חייב להאי חתיבת ערבות שהוא שטר גמור להתחייב בו כשמוסר לו בפני עדים מההיא טעמא שמחוייב שום דבר יחייב לו שיעבוד נכסים נמי ע"י עדי מסירה כמו אס ליה ממנו דעדי מסירה מפקי ליה לקלא כדמוכח בכמה דוכתי ור"ת הביא ראיה לדבריו מירושלמי דרבי יוחנן וריש לקיש אמרי כה"ג שלא נתחייב לו קודם לכן דפרין כמה נתחייב זה לזון את בת אשתו לא כן אמר רבי יוחנן ורשב"ל הכותב שטר חוב לחבירו בחוקת שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לו כלום ואף על פי שלפי הירושלמי קשה דרבי יוחנן אדרבי יוחנן אין לחוש דכמה דוכתי פליגי אגמרא שלנו:

תא שמע כתב לכהן שאני חייב כו' חייב ליתן לו חמש סלעים. השתא סלקא דעתין דהאי חייב משום שנתייב לו ונשתעבד ע"י השטר ולהכי בנו אינו פדוי ומשני שאני התם דמשועבד ליה מדאורייתא פירוש להכי יכול הכא להתחייב ע"י השטר שיש עליו קצת שצדו אבל צעלמא דמקום לדיכא שצדו על מנאי למשתעבד בשטרות: חייב ליתן לו חמש סלעים. וכי האי גוונא מיירי דאי לאו הכי מנאי קמ"ל דמיחייב: בבורר לו כהן. אפי' מיירי כהונה מיירי דמסתמא קנה צלל כתיבה כדמוכח צללתי כל הגט (גיטין ג.) ומינה לרין כתיבה ללא ליהדר ציה והוה מנאי לשנויי שכתב לו משום דלא לימא ליה פרעמי הוהיל וצטטר גמור מיירי:

תוספות ר"ד

כתיבה זו הלווה אלא בינו לבינו בלא דבר ועכשיו בא להודות לו כך הוא אם הודה לו בכתב כמו שהורה לו בפה ולא אלימא הודאת כתיבתו מהודאת פיו דכתי' הוא כאלו הודה לו בפני עדים דמי אבל לא אלימא כמ"ד להו אתם עדי וק"ל דר"ל ורי"י הלכתא כרי"י. עיין בערך ג"ב בס"ה:

מ"ר: בתנאי ערב היוצא אחר חיתום שטרות. ולא חסם עלמנו היטב אלא ואני ערב צעלמא כעין שלמעלה והשתא משמע הכא דערב היוצא אחר חיתום מיחייב משום דחשיב כמודה שנעשה ערב בשעת מתן מעות וקשה לרבי דלא משמע הכי בסוף פ"ב דגיטין (דף כה. וס) דאמרין התם בעי רמי בר חמא היו מוחקין צעלמא שהיא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתחת ידו כו' מהו מי אמרין אקנוי אקניא ניהליה או דלמא כו' ובעי למיפשט רבא מערב היוצא אחר חיתום שטרות גובה מנכסים בני חורין אלמא דחייב משום דשיעבד נפשיה כשחתם עלמנו בשטר ומשום הכי פשיט שפיר דהא האי שטרא כשחתם בו הערב לאחר זמן כבר היה מסור למלוה והיחך נכסי הערב משועבדין לו וזהו צעין ספר מקנה אי לאו דאקנייה גיהליה מלוה וחתם והדר מסר ניהליה איכ"ל לא נפשיה הודאה מיחייב איכ"ל לא נפשיה קויו לערב ואומר רבי דלעולם מחמת הודאה מיחייב והכי פשט רבא דאי אמרת בשלמא צעלמא קני כה"ג משום הכי מיחשב הודאה דלמילתא דשטר וחשיבא הודאה אלא אי אמרת צעלמא לא מיחייב כה"ג אס כן הכא נמי לא אלימא מילתא דהאי שטרא ולא חשיב הודאה. מ"ר (ה): אריבא דבן ננס כ"ע א פליגי. פירוש רבי יוחנן לא מנאי סבר כבן ננס ומימה לרי"י דהואיל וכן ננס פליגי אדרבי יוחנן דלא חשיב ליה הודאה מנא ליה לרבי יוחנן דרבי ישמעאל סבירא ליה כותיה דהא בשלהי פ"ב (דף קטו.) א) אמר רבי יוחנן גופיה חלוק היה רבי ישמעאל אף בחנוק ודלמא דוקא בחנוק הוא דפליגי דרבי ישמעאל סבר משעבד נפשיה וכן ננס סבר דחנוק לא משעבד נפשיה אבל צדוהא ל"פ כלל דמודה רבי ישמעאל דאינה הודאה ונראה לי דיש לדקדק מדקתני רישא ערב היוצא אחר חיתום שטרות ואי לא פליגי רבי ישמעאל צדוהא לא הוה ליה למיתני הכי אלא הוה ליה למימר דערב שלא בשעת מתן מעות משעבד נפשיה אלא הא קמשמע לן דאפיה תמני לומר דלא מיחייב משום דלא משעבד נפשיה ומכלל משום מחמת הודאה מיחייב וכי מימא ומנן דבחנוק פליגי דלמא זהא דוקא פליגי יש לדקדק מדקאמר רבי ישמעאל למה והשיב לו הרי שהיה חונק ואם תמני לומר דמודה רבי ישמעאל בחנוק דלא מיחייב א"כ היכי קאמר ליה למה לא יחייב משום דהודאה ומה השיבו הרי שהיה חונק אין הנדון דומה לראיה אלא ודאי בחנוק נמי פליגי והכי קאמר לו למה לא יחייב משום דמעכשיו הוא דמשעבד נפשיה ושוב שמעתי מר' כדברי ר"ת מפרש כולה סוגיא בלא הודאה שלא היה חייב לו כלום מתחלה והא דקאמר חייב חיי לך מנה בשטר היינו בשטר גמור שחתמו היטב שרובה להשתעבד ולהתחייב לו מנה בשטר זה וזהא פליגי רבי יוחנן סבר אלימא מילתא דשטרא לאקנוי ציה בשטר זה כמו שהודה בפני עדים ואין הדמיון טוב אלא אידי דנקט לעיל דאמר להו אתם עדי נקט נמי הכא כמ"ד להו אתם עדי דמי ואין לתמוה היכי משתעבד בשטר זה הא אין מטלטלין נקנין בשטר דיש לומר דהואיל וטרח למכתב שטרא גמור ומשעבד נפשיה שפיר אפילו צדוהא צעלמא יש דברים שנקנים כדקאמר בעמון ועוד דשמעינן ליה לרבי יוחנן צדוהא (ז"מ דף מט.) הנותן מתנה מועטת לחבירו קנה אע"פ שלא הגיע לידו דגמרי ומקני הכא נמי מתוך שטרח ליתנם בשטר כה"ג גמרי ומקנה ומסיק כתנאי ערב היוצא אחר חיתום שטרות וחתם עלמנו היטב אי פלוני בן פלוני ערב ומעכשיו הוא משעבד ועכשיו אמיא שפיר היא דגיטין (דף כה. וס) אבל לפי הקונטרס דמטעם הודאה לא כתב בו אלא ואני ערב ומסר לו השטר בפני עדים ופליגי בן ננס ורבי ישמעאל אי הויא הודאה אי לאו ואם תאמר אמאי לא הוי שיעבוד צוה השטר כעדי מסירה י"ל דלא חשיב האי שטר לשמעבדי ציה כיון שאין כתוב בו שם הערב אלא כתבין שפין מוכיח מכתביתו שהוא מסרו לא מנאי לאישמעבדי ציה וא"כ אמאי נקט אחר חיתום שטרות ה"ה קודם חיתום דהווי מילתא דהווי י"ל דלהכי נקט אחר חיתום דקודם חיתום אין רגילות לכתוב לשון גרוע אבל לאחר חיתום רגילות הוא לכתוב לשון גרוע בשטר משום שהלוואה כבר נעשת ולפי ר"ת דמיירי בשטר גמור ליכא למימר דהא דנקט לאחר חיתום משום דקודם חיתום גבי ל"ע אפי' שלא בשעת מתן מעות דהא בן ננס כריש לקיש ולדידיה לא מנאי לאישמעבדי בשטרא אלא להכי נקט לאחר חיתום דלא מוכחא מילתא דלאחר חיתום אלא קודם חיתום מוכח מילתא דקודם מתן מעות הוא וזהא מודה בן ננס דמשעבד אבל לאחר חיתום פליגי דמוכחא מילתא דלאחר חיתום דהא דאי קודם מתן מעות הוה להו לאקדומי לחיתום אלא לא יכלו להקדימו וכ"ת משום הא ליכא הוכחה דלהכי לא הקדימו לחיתום דלא ליגבי ממשעבדי שהרי י' אי הוה קודם מתן מעות הוה ליה לפרושי אי נמי למיכתב הערבות בלא וא"ו לא קיימי העדים עליה אלא מלתא דבפני נפשה הוה דמסיק צ"ב בסופו (דף קטו.) א) וקשה לפי ר"ת הוה חייב להאי חתיבת ערבות שהוא שטר גמור להתחייב בו כשמוסר לו בפני עדים מההיא טעמא שמחוייב שום דבר יחייב לו שיעבוד נכסים נמי ע"י עדי מסירה כמו אס ליה ממנו דעדי מסירה מפקי ליה לקלא כדמוכח בכמה דוכתי ור"ת הביא ראיה לדבריו מירושלמי דרבי יוחנן וריש לקיש אמרי כה"ג שלא נתחייב לו קודם לכן דפרין כמה נתחייב זה לזון את בת אשתו לא כן אמר רבי יוחנן ורשב"ל הכותב שטר חוב לחבירו בחוקת שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לו כלום ואף על פי שלפי הירושלמי קשה דרבי יוחנן אדרבי יוחנן אין לחוש דכמה דוכתי פליגי אגמרא שלנו: